İİB International Refereed Academic Social Sciences Journal

Summer April-May-June 2012 Volume:03 Issue:04 Kodu:Jel

www.iibdergisi.com

CONTİNUİTY AND PERIOD OF CHANGE IN TURKISH FOREIGN POLICY

The main feature or understanding of Turkish foreign policy has been analysed in three dimensions in the article called "Change and Transformation in Turkey's Foreign Policy". The first one the foreign policy is depended on the West in terms of its international system and this dependence beginning with the foundation of the republic is divided into two sub-terms. In the term till the beginning of the Cold War, Turkey was inclined to be closer to the West. During the second term from the beginning of the Cold War up to this date, Turkey has been integrated with the Eastern Bloc and its institutional bodies under the leadership of the EU and has tried to make its domestic and foreign policy be consistent with the EU, NATO, and Europe. In the second dimension, the foreign policy, in terms of the infrastructure of the philosophy and theory of the foreign policy has been adopted to the Western values and principles; in other words, modernization, nation state and hegemony. Within the scope of the third dimension, the foreign policy has given importance on political, ideological and military methods and tools. Turkey's political; military and strategic, economic, social and diplomatic relations have been shaped according to the Westernization targets. In this study, it has been examined whether there is a change and transformation or if so, in what direction the change and transformation is, the position of Turkey in the current international composition and whetheter there is a change and transformation in any if these areas. On the other hand, the latest progress in the foreign policy has also been taken into consideration.

Keywords: Foreign Policy -Cold War- EU ABD, Turkey

TÜRK DIŞ POLİTİKASINDA SÜREKLİLİK VE DEĞİŞİM SÜRECİ

Türkiye Cumhuriyeti, imparatorluktan cumhuriyete geçiş sürecinde hayatın her safhasında bir dizi devrim gerçekleştirmiştir. Bu değişim sürecine Türk dış politikası da dâhil olmuş, amacı sadece ulus devletin sınırlarını koruma, varlığını devam ettirme noktasına gelmiştir. "Türk Dış Politikasında Süreklilik ve Değişim Süreci" olarak adlandırılan bu çalışmada Türk dış politikasının temel özelliği ve anlayışı, farklı dönemlere ayrılarak analiz edilmektedir. Bunlardan ilki, Atatürk dönemi Türk dış politikasıdır. Bu dönem öncelikle devletin oluşumu ve devletin bağımsızlığının korunmasına yönelik uygulanan politikaların dönemidir. Bu dönemde Türkiye Cumhuriyeti, Batı taraftarı politikalar izlemeye başlamış, batılaşmak için hayatın her safhasında reformlara gitmiştir. Soğuk savaşın başlangıcına kadar olan dönemde Türkiye Batıya yakın bir tavır sergilemiştir. Soğuk savaşın başlangıcından bu güne kadar olan ikinci dönemde ise Türkiye, Avrupa Birliği önderliğinde Batı Bloğuna ve onun kurumsal yapısına entegre olmaya çalışmıştır. Türkiye Cumhuriyeti, iç ve dış politikasını oluştururken NATO ve Avrupa Birliğiyle uyumlu olmasına özen göstermiştir. Başka bir ifade ile Türkiye Cumhuriyeti, dış politika felsefesini Batı değerleri ve prensipleri üzerine kurmaya çalışmış ve Batı değerlerini bir prensip olarak kabul etmiştir. Başka bir ifadeyle Türkiye, modernleşme, ulus-devlet ve hegomanya gibi kavramları kullanmıştır. Türk dış politikasının 1990–2002 yılları arasını kapsayan üçüncü döneminde ise Türkiye; siyasi, ideolojik ve askeri yöntem ve araçlar üzerinde önemle durmuştur. Bu dönemde Türkiye Avrupa Birliği uyum süreci konusuna ağırlık vermeye başlamış Avrupa Birliği yolunda ciddi bir adım atmış ve 1996 yılında Gümrük Birliği Anlaşmasını onaylamış, yürürlüğe koymuştur. Yine 1990- 2002 yılları arasında Türkiye, Avrupa Birliği yolunda yeni bir sayfa açmış, 1999 yılında AB, Türkiye'ye adaylık statüsü vermiştir. Bu dönemde Türkiye-AB arasındaki ilişki normalleşmeye başlamıştır. 2002 sonrası dönem ise Türkiye'nin Ankara merkezli düşünmeye başladığı ve gerçek bir bölgesel güç olduğu, bölgesel ve hatta küresel hedeflerin ortaya atılmaya başlandığı bir dönem olmaktadır. Bu çalışmanın amacı, öncelikle başından günümüze Türk dış politikasına şekil veren temel faktörlerin çerçevesini çizmek, daha sonra ise Türk dış politikasındaki temel değişimleri özetlemek ve 2002 sonrası yeni yönelimleri vurgulamak ve analiz etmektir.

Anahtar Kelimeler: Dış Politika, Soğuk Savaş, Ab, Türkiye.